

Vårdförbundets arbete för en bättre miljö och en mer rättvis värld

En sammanfattning av vår hållbarhetsrapport 2018

Vi vill inte bara påverka för egen skull eller för dem vi möter i hälso-och sjukvården. Det handlar också om att i vår yrkesgärning bidra till ett hållbart samhälle där mänskliga rättigheter är en verklighet och där varje person upplever hälsa, livskvalité och mening. Det anser vi är grunden för ett vitalt och demokratiskt samhälle!

Om vårt hållbarhetsarbete

Hållbarhetsarbetet inom Vårdförbundet samlas under benämningen Fair Union. Begreppet Fair Union står för ett förhållningssätt som ska prägla hela organisationen. I samband med kongressen 2018 lanserades en animerad film som förklarar vad vi menar med att vi är en Fair Union. Filmen finns på vår hemsida.

Vårdförbundet är en Fair Union

Det innebär att vi:

- Arbetar för jämställdhet och allas lika värde
- Arbetar för att utveckla hälsa och arbetsvillkor nationellt och globalt
- Värnar om rätten att organisera sig i fackföreningar
- Använder företag som har kollektivavtal
- Väljer Fairtrade-märkta produkter och tar miljömässig och etisk hänsyn vid inköp
- Utövar ett aktivt miljöarbete
- Gör etiska val vid placeringar och tillgångar

Vi vill visa att vi tar våra värderingar på allvar genom att berätta hur vi arbetar för att leva som vi lär. Idén om ett hållbart samhälle utgör ledstjärnan och är den övergripande målsättningen för hållbarhetsarbetet. I vårt idéprogram **Rätten till hälsa lämnar ingen utanför** finns mer information om vår idé om ett hållbart samhälle. Du hittar idéprogrammet på vår hemsida.

Hållbarhetsrapporten är ett sätt för oss att systematiskt följa upp vårt hållbarhetsarbete och visa hur långt vi har kommit för att agera hållbart. **Vår hållbarhetsrapport för 2018 finns i sin helhet på vår hemsida.**

Vårdförbundets arbete bidrar till förverkligandet av flera av de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030. Följande mål har vi identifierat som mest relevanta för vår verksamhet utifrån att vi är en Fair Union och vad det innebär för oss.

8 ANSTÄNDIGA
ARBETSVILLKOR
OCH EKONOMISK
TILLVÄXT

3 HÄLSA OCH
VÄLBEFINNANDE

5 JÄMSTÄLLDHET

10 MINSKAD
OJÄMLIKHET

12 HÅLLBAR
KONSUMTION
OCH PRODUKTION

13 BEKÄMPA KLIMAT-
FÖRÄNDRINGARNA

16 FREDLIGA OCH
INKLUDERANDE
SAMHÄLLEN

17 GENOMFÖRANDE
OCH GLOBALT
PARTNERSKAP

Fairtrade

Att stödja Fairtrade är en del av Vårdförbundets medverkan till ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart samhälle. Genom Fairtrade får människor i världens utvecklingsländer möjlighet att konkurrera på en internationell marknad, bättre villkor och långsiktiga handelsavtal.

Fairtrade motverkar också barnarbete och diskriminering samt främjar demokratin, organisationsrätten och miljöhänsyn i produktionen.

Vårdförbundet deltar sedan flera år tillbaka i fikautmaningen World Fairtrade Challenge som går ut på att arrangera fika med Fairtrade-märkta produkter. Syftet är att göra skillnad för de som odlar våra produkter genom att möjliggöra förbättrade arbets- och levnadsvillkor.

Klimatkompensation

Klimatkompensation är ett sätt att ta ansvar för de utsläpp som görs. Sedan 2011 har Vårdförbundet klimatkompensterat för koldioxidutsläpp från flygresor genom att stödja trädplanteringsprojekt i Malawi och Mocambique, skogsbevarandeprojekt i Tanzania och nu senast spisprojekt i Indien. Totalt har Vårdförbundet klimatkompensterat 2 572 ton CO₂e, vilket motsvarar plantering respektive bevarandet av drygt 9 600 träd på en yta jämförbar med ca 24 fotbollsplaner.

Klimatkompensationen för 2018 har liksom förra året skett genom stöd till ett Carbon Credits-projekt i Indien, certifierat av Fairtrade och Gold Standard. Projektet bidrar till att minska kol- och vedanvändningen genom att effektiva och rena spisar installeras i familjers hem på den indiska landsbygden.

Global samverkan och solidaritet - vårt internationella arbete

Vårdförbundet påverkar utvecklingen av hälsa och vården genom samhällspolitiskt påverkansarbete, utveckling av våra professioner och nationell och global samverkan.

Det internationella påverkans- och utvecklingsarbetet sker genom samverkan och medlemskap med och i våra yrkens respektive professionsförbund runt om i världen.

Under året deltog Vårdförbundet i regeringens delegation till Världshälsoorganisationens (WHO:s) 71:a session i Geneve, där deras arbetsplan för 2019-2030 antogs.

Vårdförbundet stödjer SIDA-finansierade solidaritetsprojekt i Palestina och Lesotho. Projekten handlar till exempel om organisations- och ledarskapsutveckling, uppbyggnad av hälsomottagningar och utbildning av flickor.

Vårdförbundet bidrar även ekonomiskt vid humanitära katastrofer. 2018 skänktes 100 000 kronor till Läkare utan gränser.

Fackliga rättigheter = mänskliga rättigheter!

”Tron på alla människors lika värde och att värna om mänskliga rättigheter är en grundvärdering som facklig verksamhet bygger på och uttrycks såväl i ändamålsparagrafen i Vårdförbundets stadgar som i Vårdförbundets vision.”

Inkludering

Vårdförbundet har fyra övergripande mål med inkluderingsarbetet.

- Varje medarbetare ska kunna vara sig själv på arbetsplatsen.
- Ingen medarbetare ska känna sig diskriminerad eller kränkt.
- Det finns en utbredd kompetens och verktyg för en inkluderande arbetsplats.
- Rekrytering, introduktion, kompetensutveckling och lönesättning ska vara icke-diskriminerande.

En handlingsplan för inkluderingsarbetet tas fram varje år i samband med verksamhetsplaneringen. En viktig del i arbetet är utbildning. Under våren 2018 hölls en föreläsning för alla medarbetare om diskriminering och likabehandling.

Vårdförbundet jobbar med HBTQ-frågor genom deltagande i det tvärfackliga nätverket Fritt Fram, deltagande i olika Pride-evenemang och genom utbildning av våra förtroendevalda.

Vårdförbundets HBTQ-material används ofta på olika Pride-aktiviteter.

Fritt Fram-nätverket är ett forum för samarbete och utveckling av en inkluderande arbetsmiljö.

Deltagare är företrädare från fackförbund inom LO, TCO och Saco. Nätverket har tagit fram rapporten 100 steg mot ett öppnare arbetsliv som finns att ladda ner från vår hemsida.

Etiska riktlinjer i kapitalförvaltningen

Grundläggande i Vårdförbundets placeringspolicy är att investeringar ska göras i bolag och fonder som följer ILO:s kärnkonvention, OECD:s riktlinjer för multinationella företag och normerna enligt FN:s Global Compact.

Vårdförbundet vill också premiera kapitalförvaltare som tar vara på de affärs-mässiga möjligheter som innefattas av begreppen hållbar utveckling, miljö-hänsyn, socialt ansvar och god etik.

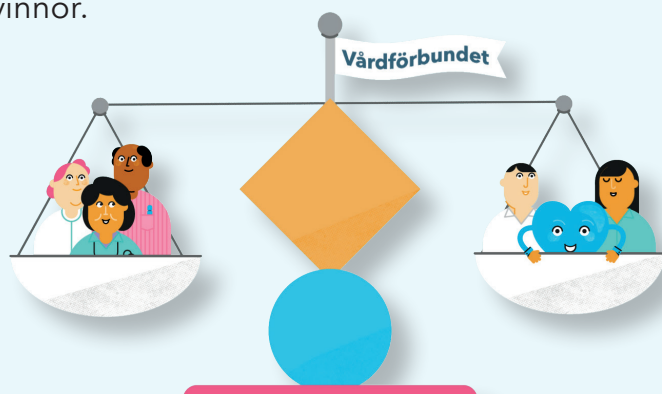
Vårdförbundet gör inte placeringar i bolag eller fonder involverade i massförstörelsevapen, antipersonella vapen eller klustervapen.

Vårdförbundet vill inte investera i bolag eller fonder där omsättningen från produktion eller försäljning av pornografi samt produktion av alkohol och tobak ingår.

Vårdförbundets innehav kontrolleras årligen gentemot de etiska restriktionerna med hjälp av en utomstående leverantör. De etiska kontrollerna möjliggör att innehav som bryter mot kriterierna kan upptäckas och åtgärder vidtas.

Jämställdhet

Jämställdhet och allas lika värde är kärnvärderingar som är grundläggande och genomgående för alla frågor som Vårdförbundet driver. Att Vårdförbundet bildades och finns är en jämställdhetsrörelse i sig. Vårdförbundet företräder starkt kvinnodominerande yrken, ca 90% av det totala medlemsantalet är kvinnor.

Inför avtalsrörelsen 2019 gick förbundet bland annat ut med ett krav om 10 000 kronor mer i månaden för särskilt yrkesskickliga, dvs de med mest erfarenhet och kompetens. Detta som ett steg för att komma tillrätta med problematiken med en ojämställd värdering av traditionellt kvinnligt dominerande professioner. Det ska löna sig med erfarenhet, specialistkunskap, ansvarstagande och karriär i våra medlemmars yrken!

Under Almedalsveckan anordnade Vårdförbundet ett seminarium på temat **Hur uppnår vi jämställda löner på arbetsmarknaden?** Frågan diskuterades av en namnkunnig panel med utgångspunkt i Vårdförbundets och Kommunals gemensamma rapport **Är dåliga löner och villkor inom vård och omsorg ett hot mot kompetensförsörjningen?** Rapporten finns på vår hemsida.

Vårdförbundet ingår i Sveriges Kvinnolobbys 16:02-rörelse för jämställda löner som belyser löneskillnaden mellan män och kvinnor med att kvinnor jobbar gratis efter ett visst klockslag varje dag.

Sedan rörelsen bildades 2012 har klockslaget långsamt tickat framåt från 15:51 till 16:02 år 2018.

Motverkande av korruption

Vårdförbundet har väl etablerade rutiner för intern kontroll, vilket är ett av de viktigaste verktygen för att minska riskerna för korruption.

Områden inom den egna verksamheten som är särskilt viktiga att vara uppmärksam på för att minimera risken för korruption är alla former av inköpsverksamhet, hantering av ekonomiska medel, representation och de internationella samarbeten och projekt som Vårdförbundet deltar i.

Flera av förbundets policies och riktlinjer ger vägledning för förhållningssätt och agerande i arbetet mot korruption. Under 2018 påbörjades arbetet med att ta fram en ny anti-korruptionspolicy. Policyn fastställdes med beslut av förbundsstyrelsen i februari 2019.

Under året har inköpspolicy uppdaterats, bland annat utvecklades och förtydligades skrivningarna kring korruption och jäv. Alkohol- och representationspolicy understryker att våra gemensamma resurser ska användas på ett ansvarsfullt sätt och ge mesta möjliga nytta för förbundet.

Vårt miljöarbete

Vårdförbundets systematiska miljöarbete inleddes 2009 med beslut av förbundsstyrelsen att en miljöpolicy för Vårdförbundets interna arbete skulle tas fram. Miljöpolicyen fastställer att Vårdförbundet ska bedriva ett systematiskt miljöarbete, aktivt arbeta för att minska vår miljöpåverkan samt förebygga föroreningar. Det är viktigt att organisationen själv kan leva upp till klimat- och miljökrav för att vara trovärdig. Som ett led i detta införde Vårdförbundet år 2010 miljödiplomering. Vårdförbundet är miljödiplomerade enligt miljöledningssystemet Svensk Miljöbas. I ledningssystemet ingår att göra en miljöutredning i syfte att identifiera organisationens mest betydande miljöaspekter, det vill säga de områden där miljöpåverkan är störst och som därmed är viktigast att prioritera i miljöarbetet. Ett annat krav i miljöledningssystemet är att alla medarbetare ska ha grundläggande miljökunskaper. Alla nyanställda får en länk till en webbaserad utbildning, **Miljökörkortet**, som ska genomföras inom 3 månader.

Miljödiplomering

Vårdförbundet revideras årligen av externa miljörevisorer inför förnyelse av miljödiplomet. Vid de externa miljörevisionerna följs Vårdförbundets miljöarbete upp enligt kraven i Svensk Miljöbas. Vårdförbundet erhöll nytt miljödiplom för åttonde året i följd och nuvarande diplom gäller till och med den 17 september 2019. I och med revisionen 2018 har alla Vårdförbundets kontor runt om i landet miljöreviderats med godkända resultat.

Hållbar ekonomi

Kongressen 2018 beslutade ekonomisk inriktning för kongressperioden 2019-2022.

Principer för den ekonomiska inriktningen är:

- Vårdförbundets ska vara en växande och stark organisation
- Intäkter och kostnader ska vara i balans
- Försiktig och realistisk då det handlar om medlemmars pengar
- Vårdförbundet ska ha effektiva verksamhetsprocesser
- Kapitalet är tidigare medlemmars pengar samt av nuvarande och framtida medlemmars resurser för att nå våra mål
- Vårdförbundets tillgångar ska utvecklas och förvaltas, till exempel genom att inflationsskydda placeringar, teckna relevanta försäkringar samt underhålla och genomföra investeringsplaner för att bibehålla och öka värden.

För att nå målet med en långsiktigt hållbar ekonomi kommer det under kongressperioden vara ett fortsatt fokus på medlemsrekrytering samt arbete med att minska förbundets fasta kostnader.

Den ekonomiska redovisningen återfinns i Vårdförbundets årsredovisning.

De mest betydande miljöaspekterna

Miljöutredningen, som uppdaterades i sin helhet under augusti 2017, visar att Vårdförbundets viktigaste miljöpåverkan ligger inom följande områden:

Tjänsteresor och persontransporter

Ett av områdena som står för Vårdförbundets största miljöpåverkan är tjänsteresor. Totalt sett har Vårdförbundets resande minskat under 2018. Resorna i samband med kongressen 2018 planerades i samarbete med vår resebyrå för att få ett så hållbart och effektivt resande som möjligt och majoriteten av resorna skedde med tåg. Dock syns en negativ trend genom att antalet tågresor minskat samtidigt som de kortaste flygresorna ökat. Både flyg- och bilresandet behöver fortsatt följas nära och beroende på utvecklingen och orsaker till den, eventuella insatser göras för att utvecklingen inte ska fortsätta åt fel håll.

Inköp och val av leverantörer

Grundläggande krav på leverantörer i förbundets inköbspolicy är att de tillämpar kollektivavtal, samt etiska- och miljökrav. Vårdförbundets inköbspolicy innehåller miljöriktlinjer och en bilaga med vilka krav som ställs vid upphandling som leverantörerna får skriva under att de uppfyller.

Energianvändning och elektrisk utrustning

Sedan 2011 har Vårdförbundet avtalat med elleverantören Bixia om uteslutande inköp av el märkt med Bra Miljöval. När vitvaror och elektriska apparater behöver bytas ut väljer vi alternativ med bästa energiklass. Datorer och skärmar är miljömärkta enligt TCO certified.

Avfall och källsortering

Ett medvetet arbete har skett för att förbättra källsorteringsmöjligheterna i hela Vårdförbundet. På lokalavdelningarna är andelen avfall som källsorteras ofta beroende av vilka möjligheter som tillhandahålls av hyresvärden/fastighetsägaren. Krav på källsortering ställs vid upphandling och omförhandling av hyresavtal och dialog förs med de hyresvärdar som inte erbjuder möjlighet till källsortering fullt ut.

Avfall minimeras till exempel genom återbruk av möbler eller utrustning.

Genomförda revisioner bekräftar att källsortering utförs i stor utsträckning och så långt det är möjligt beroende på vad respektive hyresvärd tillhandahåller.

Vårdförbundet är ett växande yrkesförbund som tillvaratar medlemmarnas fackliga intressen.
Vi är 114 000 sjuksköterskor, barnmorskor, biomedicinska analytiker och
röntgensjuksköterskor som arbetar för en personcentrerad nära vård och ett hållbart yrkesliv.
Tillsammans utvecklar vi villkor, yrke och vård.